

บทที่ 6

สหราชอาณาจักร The United Kingdom

1. วัตถุประสงค์

หลังจากจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เรียนสามารถปฏิบัติดังนี้

- 1.1 อธิบายถึงลักษณะโดยทั่วไป ท่าที่ตั้งและขนาดของประเทศสหราชอาณาจักรได้
- 1.2 อธิบายถึงลักษณะโครงสร้างของประเทศในเรื่องธรณีวิทยาได้
- 1.3 อธิบายถึงภูมิลักษณะวรรณและภูมิอากาศ รวมทั้งอิทธิพลของปัจจัยสองประการที่มีต่อสหราชอาณาจักรได้
- 1.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิประเทศที่มีต่อพืชพรรณธรรมชาติและพืชเศรษฐกิจได้
- 1.5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรแร่ธาตุ และท่าที่ตั้งของกิจกรรมทางอุตสาหกรรมได้
- 1.6 ปังชี้ถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้ขยายตัวเป็นเมืองอุตสาหกรรมได้
- 1.7 อธิบายถึงการเกษตรกรรมแบบเพิ่มผลผลิตอย่างมีประสิทธิภาพได้
- 1.8 อธิบายถึงนโยบายการค้า การขยายตัวทางการค้า และการค้าระหว่างประเทศได้
- 1.9 อธิบายถึงประชากร การตั้งถิ่นฐาน และอาชีพประชากรได้
- 1.10 อธิบายความหมายของศัพท์ในบทเรียนนี้ได้อย่างน้อย 10 คำ

2. เนื้อหาสำคัญ

2.1 ลักษณะทั่วไป

ประเทศสหราชอาณาจักร (The United Kingdom) หรือเรียกย่อ ๆ ว่า U.K. ซึ่งย่อมาจากคำว่า The United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland.

สหราชอาณาจักร เป็นประเทศหนึ่งในกลุ่มหมู่เกาะ British Isles หรือกลุ่มหมู่เกาะอังกฤษ กลุ่มหมู่เกาะอังกฤษนี้จะประกอบด้วยหมู่เกาะประมาณ 5,500 เกาะ มีพื้นที่ 121,600

ตารางไมล์ ส่วนใหญ่เป็นเกาะเล็ก ๆ มีเกาะใหญ่ ๆ เพียง 2 เกาะ คือ Great Britain และเกาะ Ireland เกาะ บริเทนใหญ่ เป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดซึ่งอยู่ห่างจากพื้นแผ่นดินใหญ่ของทวีปยุโรป (ตรงข้ามกับประเทศฝรั่งเศส) ประมาณ 21 ไมล์ โดยมีช่องแคบโดเวอร์ (Strait of Dover) เป็นแนวกัน หมู่เกาะทั้งหมดโดยเฉพาะเกาะบริเทนใหญ่นั้นสันนิษฐานว่าเคยเป็นพื้นดินเดียวกับแผ่นดินใหญ่ ต่อมาเปลือกโลกเกิดการเปลี่ยนแปลง และถูกน้ำทะเลกัดเซาะทำให้เกาะนี้กลายเป็นเกาะเช่นปัจจุบัน ในหมู่เกาะอังกฤษนี้ประกอบด้วย 2 ประเทศ คือ

1. ประเทศสหราชอาณาจักร (The United Kingdom) มีเมืองหลวงชื่อ ลอนดอน (London)

2. ประเทศสาธารณรัฐไอร์แลนด์ (The Irish Republic) เมืองหลวงคือ ดับลิน (Dublin) ประเทศสาธารณรัฐไอร์แลนด์ หรือเสรีรัฐไอร์แลนด์ เดิมชื่อ Eire (Ireland Free State) เคยเป็นประเทศที่อยู่ใต้การปกครองของประเทศสหราชอาณาจักร และได้ประกาศอิสรภาพเมื่อปี พ.ศ. 2464 ได้พยายามปรับปรุงประเทศเรื่อยมาถึงปัจจุบัน

ประเทศสหราชอาณาจักร ประกอบด้วย 4 แคว้น คือ England, Wales, Scotland และ Northern Ireland

ที่ตั้งหมู่เกาะอังกฤษ

- ที่ตั้งเฉพาะ	Latitude	50°N-60°N
	Longitude	1°45'E-10°30'W
- ที่ตั้งสัมพันธ	ทิศเหนือ	จด Norwegian Sea
	ทิศใต้	จด English Channel, Dover strait
	ทิศตะวันออก	จด North Sea
	ทิศตะวันตก	จด Atlantic Ocean

2.2 ลักษณะโครงสร้างของประเทศสหราชอาณาจักร

ทางเหนือและตะวันตกเฉียงเหนือเป็นเขตที่เก่าแก่มาก สมัยหนึ่งอยู่ในสมัย Caledonian System และบางส่วนอยู่ในสมัย Hercynian System มาใกล้ในยุค Tertiary (Alpine Earth Movement) ทางภาคนี้ได้รับความกระทบกระเทือน ทำให้หินเคลื่อนที่แตกร้าวและเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดภูเขาและที่สูงชันมากมาย

ทางตะวันออกเฉียงใต้ของเกาะอังกฤษ ได้รับความกระทบกระเทือนน้อยกว่าทางตอนเหนือ จึงมีพื้นที่ราบเรียกว่า มีลักษณะเป็นเพียงลูกคลื่นเท่านั้น และภาคนี้หินจะมีอายุน้อยกว่าทางเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะทางภาคตะวันออกเฉียงใต้เป็นที่ราบดินตะกอน

ส่วนเกาะไอร์แลนด์ อายุทางธรณีวิทยาเกิดในยุคเดียวกันหมด และเคยถูกน้ำแข็งปกคลุมมาแล้วทั้งเกาะ

ส่วนเกาะบริเตนใหญ่ จะมีน้ำแข็งปกคลุมเฉพาะแคว้นสก๊อตแลนด์ จนถึงแม่น้ำ Thames เท่านั้น

การที่มีน้ำแข็งปกคลุมทำให้เกาะบริเตนใหญ่ ส่วนบนคือทางตอนเหนือและทางตะวันตกเฉียงเหนือมี Fjord มากมาย สำหรับเกาะไอร์แลนด์มี Esker คือเนินกรวดทรายท้ายธารน้ำแข็งเกิดขึ้นเนื่องจากตอนท้ายของธารน้ำแข็ง มีน้ำแข็งละลายเป็นช่องอยู่ภายใต้ และนำพาเอากรวดทรายไปทับถมเป็นชั้นตามขนาดเป็นแนวยาวปรากฏอย่างชัดเจนต่อเมื่อธารน้ำแข็งละลายไปหมดแล้ว ส่วนที่แคว้นเวลส์ทำให้เกิด Cirque ซึ่งเชื่อกันเป็นโหล่เขาชั้นรูปอัฒจันทร์โค้งตอนยอด ๆ ธารหิมะในวงล้อมของเชิร์กมักมีทะเลสาบบนภูเขาปรากฏอยู่ ส่วนที่ถูกน้ำแข็งปกคลุมนั้นทำให้ดินผิวน้ำบางและถูกครูดไปทับถมบริเวณที่ต่ำทางใต้

2.2.1 โครงสร้างทางธรณีวิทยา

2.2.1.1 เกาะไอร์แลนด์

เกาะไอร์แลนด์แบ่งเขตการปกครองเป็นสองส่วน คือ ทางตอนเหนือ (Northern Ireland) นั้นอยู่ภายใต้การปกครองของประเทศสหราชอาณาจักร ทางตอนใต้คือเสรีรัฐไอร์แลนด์ หรือ Eire (Ireland Free States หรือ Irish Republic นั้นเอง

ทั้ง Northern Ireland และ Irish Republic) กำลังมีปัญหาทางการเมือง คือพวกไอร์แลนด์ต้องการรวมกับไอร์แลนด์เหนือ แต่ไอร์แลนด์เหนือต้องการรวมกับสหราชอาณาจักร ซึ่งนับถือศาสนาเดียวกัน แต่พวกไอร์แลนด์เหนือโรมันคาทอลิก ซึ่งรวมกันไม่ได้

เกาะไอร์แลนด์อยู่ทางตะวันตกของเกาะอังกฤษ เป็นเขตหินเก่าในมหายุค Paleozoic มีพื้นดินเป็นที่ราบสูง มีธารน้ำแข็งปกคลุมทำให้พื้นดินเปลี่ยนแปลงจากเดิม ตรงกลางของเกาะมีส่วนประกอบเป็นหินปูน ตรงกลางต่ำ ต่ำกว่าระดับน้ำทะเล 500 ฟุต แต่อุดมไปด้วยทรัพยากรแร่ถ่านหิน

ส่วนตอนเหนือและตอนใต้ของเกาะมีลักษณะพื้นดินสูงกว่าตอนกลาง มีลักษณะแตกต่างกันบ้าง ทางเหนือมีลักษณะคล้ายสก๊อตแลนด์ ทางตะวันตกมีภูเขาเก่าแก่มากเป็นภูเขาประกอบด้วยหิน Crystalline (หินอัคนีกับหินแปรเป็นส่วนมาก เช่นภูเขา Donelgal)

ทางตะวันออกมีลักษณะเป็นที่ราบสูงแอนทริม (Antrim Plateau) ซึ่งเกิดจากการกระทำของภูเขาไฟส่วนใหญ่เป็นหิน Basalt ทางตอนกลางของที่ราบสูงมีทะเลสาบ "Lough Neagh" นับเป็นทะเลสาบที่ใหญ่ที่สุดในหมู่เกาะอังกฤษ

ทางเหนือของเกาะไอร์แลนด์มีลักษณะชายฝั่งสวยงามมาก บางตอนเป็นภูเขา เช่นทาง ตะวันออกเฉียงเหนือมีภูเขาชื่อ Merne ซึ่งสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 2,000 ฟุต

ไอร์แลนด์เหนือเป็นส่วนหนึ่งและมีพื้นที่ประมาณ 1 ใน 6 ของเกาะไอร์แลนด์ เมือง หลวงชื่อเบลฟาสต์ (Belfast) เป็นทั้งเมืองหลวงและเมืองศูนย์กลางอุตสาหกรรมการต่อเรือ แต่อย่างไรก็ตาม วัตถุประสงค์ในการอุตสาหกรรมนั้นต้องสั่งซื้อจากประเทศสหราชอาณาจักร การ สร้างอุตสาหกรรมนี้ก็เพื่อแก้ไขปัญหาคนว่างงาน

ทางตอนใต้ของเกาะไอร์แลนด์ ตั้งแต่บริเวณใต้เมือง Dublin ซึ่งเป็นเมืองหลวงของ ประเทศไอร์แลนด์นี้ มีภูมิประเทศเป็นเนินเขาเตี้ยๆ เล็กๆ ถ้าเป็นเนินเขาสูงประกอบด้วย หินสีแดง ถ้าเป็นถ้ำ เป็นหุบเขา จะประกอบด้วยหินปูน ภูเขาที่สำคัญ เช่น Wicklow ภูเขา Kerry มียอดเขาสูงประมาณ 2,500 ฟุต

สรุป ลักษณะภูมิประเทศของเกาะไอร์แลนด์ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. Northern Highland ประกอบด้วยภูเขารูปโดมมีหินลาวาสอดแทรกอยู่ตามชั้นของหิน
2. The Central plain เป็นที่ราบลุ่มประกอบด้วยแม่น้ำและทะเลสาบ
3. The Southern upland ประกอบด้วยเนินเขาและสันเขา

2.2.1.2 เกาะบริเตนใหญ่ ประกอบด้วยแคว้น Scotland, England และ Wales

ก. Scotland อยู่ทางเหนือของเกาะอังกฤษแบ่งออกเป็น 3 เขต คือ

1. Highland
2. Midland Valley หรือ Scottish Lowland
3. Scottish Upland

1. Highland เป็นที่ราบสูงมีอายุทางธรณีวิทยาเก่าแก่ ความสูงของพื้นดินประมาณ 1,000 ฟุต เคยมีธารน้ำแข็งปกคลุม ดินที่ถูกน้ำพัดพาไปผิวหน้าเหลือน้อย เหลือหินมากกว่า ดิน พืชพันธุ์ธรรมชาติจึงมีน้อย ได้แก่ต้นไม้เตี้ยๆ นอกจากนั้นก็หุบเขาหลายแห่ง มีพื้นที่ ไม่ราบเรียบ มีทะเลสาบมาก มีลักษณะชายฝั่งทะเลเว้าแหว่งเป็นอ่าวรูปยาวล้าลึกเข้าไปใน แผ่นดิน ภาษา Scot เรียกว่า firth เขตนี้มีประชากรอยู่น้อย แต่มีความสำคัญทางด้าน การประมง มีแหล่งจับปลาอยู่ทางตะวันออกของเขตนี้ เมืองศูนย์กลางการประมงอยู่ที่ Aberdeen

2. Midland Valley อยู่ถัดลงมาจาก Highland มีลักษณะเป็นแอ่งยาว ภาษา Scot เรียกว่า trough เป็นแหล่งที่มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่นประมาณ 2 ใน 3 ของ Scot จะอาศัยอยู่ในภาค นี้ ซึ่งอุดมไปด้วยถ่านหินและก่อให้เกิดการอุตสาหกรรมมากมาย ในบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำ Clyde

เมืองที่สำคัญมี Glasgow เป็นศูนย์กลางการต่อเรือของอังกฤษ เพราะมีแร่เหล็กและถ่านหินมาก ส่วนทางตะวันออกของเขตนี้มีอุตสาหกรรมการทอผ้า กระจก กระดาษ การพิมพ์ที่สำคัญที่เมือง Sterling, Dundee, Edinburgh ภาคนี้นับเป็นเขตเพาะปลูกที่สำคัญของ Scotland ด้วย

3. Scottish Upland มีพื้นที่สูงกว่า Midland Valley ต่ำกว่า Highland เป็นทุ่งหญ้าอยู่หลายตอน จึงมีการเลี้ยงสัตว์มาก โดยเฉพาะการเลี้ยงแกะพันธุ์ชน เพื่อป้อนโรงงานอุตสาหกรรมทอผ้าขนสัตว์ ประชากรอาศัยอยู่น้อยมาก

ข. England

เป็นแคว้นทางใต้ของเกาะบริเตนใหญ่ มีความกว้างมากกว่ายาว จึงมีที่ราบเพาะปลูกมากกว่าสก็อตแลนด์ โดยเฉพาะทางด้านตะวันออก (East Anglia Plain) มีที่ราบกว้างที่สุด และแคว้นทั้ง 2 นี้จะมีอากาศอบอุ่นกว่า มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่นมาก แบ่งออกเป็นเขตๆ ดังนี้-

1. Northern England อยู่ทางเหนือสุดของแคว้น England นับจาก Scotland ถึงอ่าว Wash เป็นภาคที่มีความสำคัญมาก

2.2.2 ลักษณะภูมิประเทศ

มีภูเขา Pennine เป็นแกนกลาง ภูเขานี้จะแบ่ง Northern England เป็น 2 ส่วน คือ ภูมิภาคตะวันตกและตะวันออก ทางภาคตะวันออกจะมีที่ราบมากกว่าทางตะวันตก ลักษณะภูเขาเพนไนน์ทางเหนือจะสูงกว่าทางใต้ ส่วนที่อยู่ต่ำสุดจะอยู่บริเวณเส้นละติจูด 53°N แต่ภูเขานี้จะมีช่องเขาพอที่จะเชื่อมทางตะวันตกและตะวันออกได้หลายอย่าง

ส่วนที่เป็นยอดเขาของเทือกเขาเพนไนน์ มีทุ่งหญ้าเลี้ยงแกะได้ ถัดลงมาจากส่วนยอดเป็นเขตที่เพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ที่สำคัญ เช่น วัช ทางตะวันตกของภูเขาจะมีภูเขา Cambrian มีขนาดเล็ก ๆ กลม ๆ มีทะเลสาบเรียกว่า Lake District มีที่ราบแคบ ๆ มีเมือง Carlisle ผลิตเครื่องจักรกล การทอผ้า ทางตะวันออกของ Lake District จะมีที่ราบชายฝั่งแคบ ๆ เรียกว่าเขต "Cumberland" มีแร่เหล็ก ถ่านหินมาก เป็นเขตอุตสาหกรรมได้แก่การถลุงเหล็ก เหล็กกล้า ต่อเรือ ทางตะวันออกของภูเขาเพนไนน์ มีแม่น้ำสำคัญหลายสาย เช่น Tyne บริเวณที่แม่น้ำไหลผ่านมีชื่อเรียกว่าเขต "Northumberland" บริเวณสองฝั่งแม่น้ำ Tyne จะมีการทำไร่ผสม มีพืชหลาย ๆ อย่าง บริเวณชายฝั่งของเขตนี้จะมีถ่านหิน เหล็ก เช่นเดียวกัน มีอุตสาหกรรมเหล็กกล้าและเหล็กหล่อ เมืองสำคัญได้แก่ Newcastle, Sunderland, Middlesbrough

ทางใต้ของเขต Northumberland ส่วนที่อยู่เชิงเขาเพนไนน์ เรียกว่าเขต Yorkshire เป็นเขตอุตสาหกรรมอีกแห่งหนึ่ง มีอุตสาหกรรมมากเพราะใกล้ ๆ ภูเขาเพนไนน์ มีถ่านหินมาก

เป็นแหล่งอุตสาหกรรมถลุงเหล็กและเหล็กกล้า ทำเครื่องเหล็ก เมืองสำคัญที่ทำเครื่องเหล็กคือ Sheffield เมืองศูนย์กลางทอผ้าขนสัตว์คือ "Leeds" มีอุตสาหกรรมทอผ้าลูกไม้และเครื่องชั้นในผู้หญิงที่เมือง Nottingham

ถัดเขต Yorkshire ข้ามภูเขาเพนไนน์ ไปทางตะวันตกมีอีกเขตหนึ่งคือ Lancashire เป็นเขตอุตสาหกรรมที่สำคัญที่เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมหลายเมืองเช่น Manchester เป็นศูนย์กลางการทอผ้าฝ้ายของอังกฤษ นอกนั้นมีเคมีภัณฑ์และอุตสาหกรรมอาหาร

เขต Northern England นอกจากเป็นแหล่งอุตสาหกรรมแล้ว ยังมีการประมง การเพาะปลูก และการเลี้ยงสัตว์อีกด้วย

2. Midlands อยู่ทางตอนกลางของอังกฤษใต้ภูเขาเพนไนน์ลงมา (52°N ลงมาจนถึงแม่น้ำ Thames) เขตนี้ดินดี มีการเพาะปลูกมาก และยังมีแร่ธาตุมาก คือ เหล็ก ถ่านหิน เป็นเขตการอุตสาหกรรมหนาแน่น เช่น การถลุงเหล็ก เหล็กกล้า ถลุงโลหะชนิดอื่น ๆ ทำเครื่องดินเผา ผลิตภัณฑ์ ทำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ เช่น เครื่องไฟฟ้า สายโทรเลข อุปกรณ์ไฟฟ้าอื่น ๆ ศูนย์กลางอยู่ที่ "Birmingham"

3. East Anglia Plain อยู่ทางตะวันออกของเขต Midland เป็นเขตที่ราบกว้างขวาง ดินดี อากาศอบอุ่น เขตนี้เป็นอยู่ข้าวอู่่น้ำของอังกฤษ มีการเพาะปลูกข้าวสาลี หัวผักกาดหวาน นอกจากนี้ยังผลิตรถยนต์และทำเครื่องจักรกล

4. Southern England นับจากแม่น้ำ Thames ลงมา เขตนี้ไม่เคยมีธารน้ำแข็งปกคลุมมาก่อน เป็นเขตพื้นดินอุดมสมบูรณ์ มีความสูง ๆ ต่ำ ๆ ส่วนที่สูงจะมีทุ่งหญ้าปกคลุมใช้ในการเลี้ยงสัตว์ ส่วนที่ต่ำใช้ในการเพาะปลูกติดต่อกัน 3 ด้าน ฝั่งทะเลไว้ ๆ แหว่ง ๆ มีเมืองท่าที่สำคัญอยู่หลายเมือง และเป็นเขตอบอุ่นที่สุดทำให้ประชาชนมาพักผ่อนมาก เขตนี้มีการเพาะปลูกตามบริเวณแม่น้ำ Severn มีเมือง Bristol เป็นศูนย์กลางทางการเพาะปลูก ในมณฑล Cornwall นี้มีลักษณะทางธรณีวิทยาเป็นดินเหนียวชั้นดีใช้ทำเครื่องปั้นดินเผาได้

ค. Wales

อยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของเกาะบริเตนใหญ่ มีความทุรกันดารคล้ายสก๊อตแลนด์ มีภูเขาสูง มีที่ราบชายฝั่งทะเลแคบ ๆ ภูเขาที่สำคัญคือ "Cambrian" ใช้ในการเพาะปลูกเกือบไม่ได้เลย แต่มีทุ่งหญ้ามากจึงมีการเลี้ยงสัตว์มาก ทางตอนใต้ของเวลส์ยังอุดมไปด้วยแร่ธาตุ โดยเฉพาะถ่านหิน จึงมีอาชีพทางการอุตสาหกรรมบ้างทางตอนใต้ อุตสาหกรรมมี การถลุงเหล็ก ถลุงโลหะอื่น ๆ ทำเหล็กกล้า และเครื่องเคมีภัณฑ์ เป็นต้น

โครงสร้างและลักษณะภูมิประเทศแบ่งออกได้ดังต่อไปนี้

1. Highland Britain ส่วนมากที่ราบสูงของอังกฤษในแถบนี้จะประกอบด้วยหินที่มีผลึกใส เช่นหิน Gneiss, Schist, Granite ซึ่งเป็นหินที่มีความทนทานและมีความเปลี่ยนแปลงน้อยมากที่สุดทางตอนเหนือและทางตะวันตกจะมีที่ราบใหญ่ ๆ เหลืออยู่น้อยมากในปัจจุบัน โดยเฉพาะที่เทือกเขา Caledonian Mountains ซึ่งลักษณะของภูมิประเทศในเขตนี้จะคล้ายกับภูมิประเทศในคาบสมุทร Scandinavian บริเวณนี้พื้นที่ถูกกระทำด้วยอากาศและธารน้ำแข็ง จึงทำให้ชั้นของดินบางและมีคุณภาพต่ำ จึงทำให้เขตนี้มีความสำคัญทางการเกษตรน้อย ที่สูงนี้รวมทั้งที่สูงในสก๊อตแลนด์ด้วย ซึ่งจะถูกแยกโดยช่องแคบ ๆ ของหุบเขา Glengore ซึ่งอยู่ทาง North West Highland และ Grampians, Southern Upland และ Cheviot Hills จนกระทั่งถึงทางใต้ที่ราบสูงที่ขยายออกไปจนถึงพรมแดนระหว่างสก๊อตแลนด์กับอังกฤษจนจดภูเขาเพนไนน์ ซึ่งภูเขานี้ประกอบด้วยหินอัคนี ซึ่งคล้ายกับหินปูน และหินทราย และหินดินดานในภาคตะวันตกของภูเขาเพนไนน์ เป็นภูเขาที่เกิดในยุค Cambrian จะเห็นได้ชัดเจนมากกว่าถูกกระทำโดยธารน้ำแข็ง เวลส์ปกคลุมด้วยที่สูงของภูเขา Cambrian Mountain ไปจนถึงช่องแคบ Bristol จะเป็นหินแกรนิตบนที่ราบสูงปกคลุมไปด้วยทุ่งราบน้ำแข็งของ British Isles ในเกาะไอร์แลนด์ตอนกลางจะเป็นที่ราบหินปูนและขอบทั้งหมดจะเป็นที่สูง เช่น Antrim Mts., Craity Mts, Wicklow Mts.

2. Lowland Britain ที่ราบต่ำในอังกฤษจะมีบริเวณทางตะวันออกและทางใต้ เป็นที่ราบใหญ่ มีลักษณะคล้ายที่ราบลูกคลื่น จะมีบางช่วงของที่ราบนี้สูงจากระดับน้ำทะเลถึง 1,000 ฟุต ที่ราบ Midland ของอังกฤษมีหินทรายและหินอ่อนมาก โดยเฉพาะที่ภูเขา East anglia, Hampshire และ London Basins ซึ่งจะประกอบด้วยทราย ดินเหนียว กรวด และอลูเวียม เขตนี้มีความสำคัญทางด้านเกษตร มีการทำ Intensive Farm ซึ่งได้ขยายออกไปจาก Doret ถึง Yorkshire มีหลายช่วงของที่ราบต่ำมีหินปูนและเนินเขา หินซอล์ก ซึ่งสันเขาต่าง ๆ เหล่านี้จะประกอบด้วย North and South Downs, Chiltern Hills, White Horse Hills, The East Anglian Heights และที่จดชื่อ North York แม่น้ำหลายสายเกิดจาก Pennine หรือ Welsh Mts. จะไหลลงสู่ที่ราบและระบายไปในทะเลเหนือ ทะเลไอริช และช่องแคบอังกฤษ ซึ่งใช้ประโยชน์ในการเดินเรือภายในที่ปากน้ำเป็นที่ตั้งเมืองที่สำคัญของอังกฤษ เช่น Newcastle บนแม่น้ำ Tyne เมือง Hall บนปากน้ำ Humber เมือง Liverpool บนปากน้ำ Mersey และเมือง London บนปากน้ำ Thames

2.3 ภูมิอากาศ (Climate)

ประเทศสหราชอาณาจักร มีอากาศแบบภาคพื้นสมุทรชายฝั่งตะวันตก (Marine West Coast) Cfb คืออากาศอบอุ่นไม่ร้อนไม่หนาวจัด ฤดูร้อนอุณหภูมิประมาณ 65°F ปริมาณน้ำฝน

เพียงพอต่อการเพาะปลูกตลอดปี เขตนี้ได้รับอิทธิพลของลมประจำตะวันตกและกระแสน้ำอุ่น North Atlantic Drift และประเทศประกอบด้วยเกาะมากมายจึงทำให้ความชุ่มชื้นเข้าไปได้ทั่วถึงประเทศ

ก. ปริมาณน้ำฝน (Rainfall)

เกาะอังกฤษจะมีฝนตกชุกทางด้านตะวันตก และแห้งแล้งทางด้านตะวันออก ทั้งนี้สังเกตได้จากปริมาณน้ำฝนที่วัดได้ เพราะทางตะวันออกเป็นเงาฝน โดยการขวางกั้นของที่สูงทางตะวันตก จะเห็นความแตกต่างได้จากตารางข้างล่างนี้

	ทางตะวันออก		ทางตะวันตก
London	วัดได้ 24 นิ้ว	Seathwaits (Cumberland)	วัดได้ 140 นิ้ว
Oxford	วัดได้ 23 นิ้ว	Llyn Llydaur (North Wales)	วัดได้ 205 นิ้ว

ข. อุณหภูมิ (Temperature)

เกาะอังกฤษมีอุณหภูมิไม่แตกต่างกันมากนักเมื่อเทียบกับอุณหภูมิรายปีทางตอนใต้ ในฤดูร้อนจะได้รับปริมาณความชื้นของแสงแดดมาก ทำให้อุณหภูมิทางใต้สูงกว่าทางเหนือ

อุณหภูมิเฉลี่ย เดือนกรกฎาคมทางใต้ประมาณ 62°F ในขณะที่ Scotland เท่ากับ 58°F จะเห็นว่าความแตกต่างจะมีไม่มากนัก ทั้งนี้เพราะลมตะวันตกและอิทธิพลของกระแสน้ำอุ่น ทำให้อุณหภูมิต่ำเป็นเช่นนี้ จะเห็นว่าในเดือนมกราคม เส้นอุณหภูมิเท่าคือเส้น 40°F จะอยู่กึ่งกลางหมู่เกาะพอดี และจะเห็นว่าทางตะวันตกอบอุ่นกว่าทางตะวันออก คือทางตะวันตกมีอุณหภูมิ 42°F ทางตะวันออกมีอุณหภูมิ 38°F

เกาะอังกฤษมีอากาศแบบ North Western European Maritime แต่มักจะพูดกันว่า Britain has no Climate, only Weather ที่กล่าวเช่นนี้ เพราะในเกาะอังกฤษอากาศจะมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ไม่มีความคงที่แน่นอน ซึ่งสาเหตุอันนี้มาจากการเปลี่ยนแปลงของการกดอากาศเหนือเกาะอังกฤษ และในเขตใกล้เคียงดีเปรสชันจะนำเอามวลอากาศในที่ต่าง ๆ ทำให้เกิดฝนในจุดเดียว มวลอากาศจากภาคพื้นทวีป มหาสมุทร ขั้วโลก หรือในเขตกึ่งร้อนจะไปทำให้เป็นกาลอากาศในอังกฤษ การผันแปรของอากาศจะขึ้นอยู่กับความเร็วของลมข้างบน

1. ปริมาณน้ำฝน (Rainfall) ตามปกติมักจะพูดกันว่าเกาะอังกฤษขึ้นทางตะวันตก และแห้งแล้งทางตะวันออก เพราะทางตะวันตกเป็นที่สูง จึงทำให้มีอิทธิพลเหนือฝนที่ตกแบบ Orographic และ Cyclonic ทางตะวันตก การวางตัวของภูเขาแถบนี้ทำให้ด้านตะวันตกเป็นเขตเงาฝน โดยปกติฝนที่ตกในอังกฤษเป็นฝนที่ตกกระจายทั่วไปตลอดปี แต่ลมตะวันตกจาก

มหาสมุทรแอตแลนติกจะทำให้ฝนตกมากในแต่ละปี เดือนธันวาคมเป็นเดือนที่ฝนตกมากที่สุด และเดือนพฤษภาคมเป็นเดือนที่แห้งแล้งที่สุด การที่ฝนตกมาน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของดีเปรสชัน

สำหรับในเกาะไอร์แลนด์จะมีฝนตกมากกว่าในเกาะอังกฤษ เพราะเป็นส่วนที่ได้รับอิทธิพลจากลมตะวันตกอย่างเต็มที่ในฤดูหนาวหิมะและลูกเห็บจะตกในที่สูง ทางภาคตะวันออกของเกาะอังกฤษในฤดูหนาวจะมีความแตกต่างของปริมาณน้ำฝนน้อยมาก

2. อุณหภูมิ (Temperature) อุณหภูมิเฉลี่ยของเกาะอังกฤษเกือบเท่ากันทั้งเกาะ ความแตกต่างของอุณหภูมिन้อยมาก ในฤดูร้อนภาคใต้ของเกาะอังกฤษจะได้รับแสงแดดมาก จึงทำให้เกาะอังกฤษภาคใต้ของแคว้นเวลส์ อบอุ่นกว่าทางภาคเหนือ เดือนกรกฎาคมอุณหภูมิทางใต้ของเกาะอังกฤษสูง 26°F ในขณะที่สกอตแลนด์สูง 58°F ในเดือนมกราคม เส้น Isotherm 40°F จะผ่านกลางเกาะอังกฤษทำให้ซีกตะวันตกอบอุ่น ซีกตะวันออกหนาว ส่วนที่มีอากาศอบอุ่นที่สุดคือบริเวณที่อยู่ชายฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติก เพราะได้รับความอุ่นจากทะเล

2.4 ลักษณะทางเศรษฐกิจ

ก. การเกษตรกรรม (Agriculture)

สหราชอาณาจักรนับว่าเป็นประเทศที่เจริญก้าวหน้ามากทางด้านการค้าและการอุตสาหกรรม เพราะมีลักษณะทำเลที่ตั้งเหมาะสม เป็นประเทศที่ริเริ่มทางด้านอุตสาหกรรมมีอาณานิคมหลายแห่งอาจถือว่าเป็นประเทศที่ไม่มีพระอาทิตย์ลับฟ้า นอกจากนี้ยังเป็นศูนย์กลางการติดต่อระหว่างทวีปอเมริกาเหนือ-ใต้ แอฟริกา เอเชียและออสเตรเลีย แม้กระนั้นก็ตามสหราชอาณาจักรก็ยังมีประชากรประมาณ 3 ใน 4 ประกอบอาชีพทางการเกษตรอยู่ ซึ่งพอจะแบ่งได้ดังนี้

1. การใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ (Intensive Landuse) เนื่องจากพื้นที่ในการเกษตรมีน้อย จำเป็นต้องเพิ่มผลผลิตในเนื้อที่จำกัดให้ได้ผลมากที่สุด โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้าช่วย เป็นแบบอินเทนซีฟ (intensive) ใช้พื้นที่น้อยแต่ได้ผลผลิตมาก ซึ่งพืชบางชนิดคิดต่อพื้นที่แล้วมีผลผลิตได้สูงสุดในโลก ประกอบกับเกษตรกรมีความรู้ดีด้วย

2. บริเวณที่ทำการเกษตร (Agricultural regions) เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศตลอดจนปริมาณน้ำฝน เป็นตัวกระตุ้นก่อให้เกิดการเกษตรกรรมขึ้นทางด้านตะวันตกของประเทศมีการเลี้ยงวัวเนื้อมากกว่าแกะ เพราะอากาศชื้น แกะไม่ชอบ นอกจากนี้ตามลาดเชิงเขาที่มีการระบายน้ำได้ดี จึงมีการเลี้ยงแกะ เช่นที่สูงภาคใต้เนินเขาซีเวียต และภูเขาเวลส์ ส่วนทางด้านตะวันออกฝนน้อย เหมาะในการปลูกธัญพืช เช่น ข้าวสาลี บาเลย์ ผักกาดหวาน

(sugar-beet) แหล่งปลูกข้าวสาลีที่ใหญ่ที่สุดได้แก่ที่แองเกลียตะวันออก (East Anglia) และเป็นแหล่งปลูกข้าวบาเลย์ และผักกาดหวานด้วย

3. การทำฟาร์มผสม (Mixed farming) เป็นการปลูกพืชควบคู่ไปกับการเลี้ยงสัตว์ ส่วนใหญ่จะปลูกพืชเพื่อเป็นอาหารสัตว์ ได้แก่ข้าวโพด ถั่วต่าง ๆ สัตว์เลี้ยง ได้แก่ วัว แกะ แพะ หมู และสัตว์ปีก (Poultry) เช่น เป็ด ไก่ ผลผลิตจากฟาร์ม มีการทำนม เนยเหลวและเนยแข็ง ส่งไปจำหน่ายในตลาดด้วย

4. การทำฟาร์มโคนมและเลี้ยงวัวเนื้อ (Cattle farming) สหราชอาณาจักรประกอบอาชีพคล้ายกับประเทศอื่น ๆ ในยุโรป คือการทำฟาร์มโคนม (dairy farming) โดยเฉพาะในเขตที่มีประชากรหนาแน่น หรือทางด้านตะวันตก เพื่อผลิตนมสดสนองความต้องการของผู้บริโภคที่อยู่ในเมืองและชนเมือง มีวัวอยู่ประมาณ 12 ล้านตัว พันธุ์ที่เหมาะสมในการผลิตนมสดคือพันธุ์ฟรีเซียน ซึ่งมีไขมันน้อย พันธุ์ที่มีไขมันมากเหมาะแก่การผลิตนม เนยแข็งและเนยเหลว คือ พันธุ์เจอร์ซี (Jersey cows) ฝูงวัวเหล่านี้เลี้ยงดูอย่างดีในคอกในฤดูหนาว ส่วนฤดูร้อนเลี้ยงในทุ่งหญ้า แหล่งเลี้ยงวัวที่สำคัญได้แก่ เวลส์ ออฟ ยอร์ก, พิคเกอร์ริง, ที่ราบเชลเซอร์, เวลส์ ออฟ ซัมเมอร์เซท, เคิล เวลส์, ที่ลุ่มเวลส์ หุบเขาตอนกลางของสก๊อตแลนด์ และที่ราบตอนกลาง

วัวเนื้อที่ใช้เป็นพ่อพันธุ์ได้แก่ Shorthorn, Aberdeen Angus & Hereford สหราชอาณาจักรเลี้ยงเป็นวัวเนื้อและส่งไปขายต่างประเทศเป็นพ่อพันธุ์ด้วย

5. การทำสวนครัว (Market-gardening) การทำสวนครัวจะมีอยู่รอบ ๆ ตัวเมืองและย่านอุตสาหกรรม ในเขตที่ดินและภูมิอากาศเหมาะสม มีการปลูกผัก และทำสวนผลไม้ ใช้วิธีการเพาะปลูกสมัยใหม่ แหล่งที่ปลูกคือ แคว้นเค้นท์, เฟนส์ เวลส์ ออฟ ยอร์ก, เวลส์ ออฟ อีเวลแฮม หุบเขาไคลด์, ที่ราบแลงคัสเซอร์, เดวอน และคอร์นวอลล์

6. การเลี้ยงแกะ (Sheep farming) การทำฟาร์มเลี้ยงแกะของสหราชอาณาจักรพบในเขตแห้งแล้ง ถัดจากภาคตะวันตกเข้าไป เป็นที่สูงหินซอล์กและหินปูน ตามที่สูงภาคใต้เนินเขาซีเวียต, เพนไนส์, เลคดิสตริก, ที่สูงเวลส์ และภาคตะวันตกเฉียงใต้ พันธุ์แกะที่เลี้ยงมีทั้งพันธุ์เนื้อและพันธุ์ขน ได้แก่ Leicesters, Cheviots, 'Lincolns, South Downs, Ryelands, Scottish Blackface & Welsh Ryeland. แม้อังกฤษจะมีแกะมากกว่า 30 ล้านตัวก็ไม่พอบริโภคภายในประเทศ ต้องสั่งซื้อจากประเทศในเครือจักรภพปีละมาก ๆ

7. การปลูกพืชชนิดอื่น ๆ การปลูกพืชต่าง ๆ ของอังกฤษได้รับความสนใจเป็นพิเศษเพื่อต้องการให้ได้ผลผลิตสูง พืชที่อยู่ในทุ่งนาจะมีสีเขียวแตกต่างจากพืชสวนมันฝรั่งมีปลูกทั่วไปโดยเฉพาะในไอร์แลนด์ และมณฑลเฟนส์ ใช้เลี้ยงสัตว์ และทำเหล้า

ฮอปส์ (Hops) ปลูกในเขตดินดีมีแสงแดดทางภาคใต้ แอปก้นท์ และซัสเซกส์ นอกจากนี้ มีปลูกที่เฮียฟอร์ดเชอร์ และวอลส์เซสเตอร์เชอร์ จะมีการเก็บก่อนที่จะส่งไปโรงต้มสุรา เพื่อทำ เบียร์ ผลไม้ (Fruit) เป็นสินค้าออกที่สำคัญ ได้แก่ แอปเปิ้ล พีช แอปริคอต แพร์ พลัม สตรอเบอร์รี่, กุสเบอร์รี่ ปลูกมากแอปก้นท์, แฮมเชอร์ เบซิน, เวลส์ ออฟ อีเวสแฮม, แองเกลีย ตะวันออก หุบเขาทามาร์, หุบเขาโคลด์ ทางตะวันตกของเชสเชอร์และเฟนส์ ดอกไม้ปลูกตาม สวนทั่วไป แต่บางแห่งปลูกเพื่อส่งไปขาย ปลูกบริเวณลิงคอล์นเชอร์, คอร์นวอลล์และรอบๆ นครลอนดอน

ข. การประมง (Fisheries)

สหราชอาณาจักรเป็นประเทศหนึ่งที่น่าสนใจในด้านการจับปลา จับปลาได้ประมาณปีละ 900,000 ตัน ซึ่งมีเรือประมงประมาณ 20,000 ลำ สหราชอาณาจักร มีเขตน้ำตื้นชายฝั่งทวีปกว้างขวาง มีอาหารปลา (Plankton) อุดม ทำให้มีปลาชุกชุม โดยเฉพาะที่ดอกเจอร์เบงค์และเกรตพีชเชอร์ เบงค์ ในทะเลเหนือปลาที่จับได้จะแตกต่างกันตามชนิดของเครื่องมือ และฤดูกาลรวมทั้งเทคนิค ในการจับปลาด้วย

ปลาที่จับได้ส่วนใหญ่ได้แก่ เฮอร์ริง แสตดอคค์ ทางด้านตะวันออกของสก๊อตแลนด์ ถัดลงมาทางใต้ด้านตะวันออกของบริเตน คือ ปลาคอด เฮอร์ริง แมคเคอเรล ไพล์ค ไวท์ติง ชาร์ดีนส์ ฯลฯ เมืองทำในการประมงได้แก่ กริมสบี้, ฮัล, อเบอร์ดีน, ฟลิทวูด, มิลฟอร์ด, เฮเวน, ฟลิ้มท์, ยาร์มัท และโลวสตอฟต์ เป็นต้น

ค. การทำเหมืองแร่ พลังงานและอุตสาหกรรม (Mineral, Power and Industries)

ถ่านหิน (Coal) นับว่ามีความสำคัญทางเศรษฐกิจมาก ในปี พ.ศ. 2509 ผลิตได้ 182.7 ล้านตัน ประมาณ 3.5 ล้านตันใช้เป็นสินค้าออก ปัจจุบันอังกฤษผลิตถ่านหินได้น้อยกว่า 15% ของการผลิตถ่านหินในโลก สามารถผลิตได้อันดับ 4 ของโลก รองจากสหรัฐอเมริกา รัสเซีย และจีน เหมืองถ่านหินในเดือนมีนาคม ปีพ.ศ. 2509 มีอยู่ 483 แห่ง มีถ่านหินสำรองประมาณ 100,000 ล้านตัน เนื่องจากมีการขุดนำมาใช้ในการอุตสาหกรรมมาก ทำให้เหมืองหลายแห่งต้องหยุดชะงักลง เพราะไม่มีถ่านหินพอ แหล่งสำรองที่มีอยู่ในขณะนี้ทั้งใต้พื้นดิน บนบก และ บางส่วนได้ขยายไปในทะเล

แหล่งแร่ธาตุของสหราชอาณาจักร

1. แหล่งถ่านหินในสก๊อต (The Scottish Coalfields) แหล่งที่สำคัญได้แก่หุบเขา มิทแลนด์, ลานคเชอร์, ไฟฟ์เชอร์, ไอเออร์เชอร์ และมิทโลเธียน ถ่านหินเหล่านี้ใช้เป็นเชื้อเพลิง ในการถลุงเหล็กและเหล็กกล้า ซึ่งอยู่ในบริเวณหุบเขาตอนกลางที่ Clydeside และ Glasgow

สำหรับที่เบลฟัสต์ (Belfast) ใช้ถ่านหินจาก Ayrshire โดยตรง นอกจากนี้ยังใช้เรือขนส่งถ่านหิน
ใกล้ชายฝั่งไปสู่หมู่เกาะตอนเหนือของสหราชอาณาจักรอีกด้วย

2. แหล่งถ่านหินบริเวณเทือกเขาเพนไนน์ (The Pennine Coalfields) ครึ่งหนึ่งของ
ปริมาณถ่านหินที่ผลิตได้ในสหราชอาณาจักรได้มาจากเทือกเขาเพนไนน์แห่งนี้ แหล่งถ่านหิน
ที่สำคัญในเขตนี้ได้แก่

– Northumberland และ Durham Coalfield ผลิตได้ปีละ 38 ล้านตัน ใช้ในการอุตสาหกรรมต่าง ๆ และส่งไปขายในเขตทะเลบอลติกและเมดิเตอร์เรเนียน โดยผ่านทางเรือ Newcastle
เมืองสำคัญที่ได้รับประโยชน์จากถ่านหินบริเวณด้านตะวันออกตอนเหนือนี้ได้แก่ นิวคาสเซิล
มิดเดิลสโบรค, ซันเดอร์แลนด์, สก็อตตัน และดาร์ลิงตัน

– Lancashire Coalfield อยู่ทางด้านตะวันตกของเทือกเขาเพนไนน์ ผลิตได้ปีละ 13
ล้านตัน ใช้ประโยชน์ทางด้านวิศวกรรมที่ลิเวอร์พูล งานทอผ้า ผลิตกระแสไฟฟ้า อุตสาหกรรมเคมี
และอื่น ๆ เมืองที่อยู่ทางด้านตะวันตกของเพนไนน์ได้รับประโยชน์จากถ่านหินบริเวณนี้

– Yorkshire, Derbyshire & Nottingham Coalfield ผลิตได้ปีละ 55 ล้านตัน นับว่าเป็น
แหล่งที่มีความสำคัญมากกว่าเขตที่กล่าวมาแล้ว มีคุณภาพดีหลายประการ ใช้ทำถ่านโค้ก ถลุงเหล็ก
และเหล็กกล้า ที่ยอร์กเชอร์ ทางด้านตะวันออกใช้ในการอุตสาหกรรมทอผ้าขนสัตว์ ศูนย์กลาง
การผลิต ได้แก่ฮัดเดอร์ฟีลด์ แบริดฟอร์ด ลีดส์ ฮาลิแฟกซ์ และดิสเบอร์รี่

3. แหล่งถ่านหินบริเวณตอนกลาง (The Midland Coalfields) ประกอบด้วยเขตถ่านหิน
เล็ก ๆ หลายเขตตอนใต้ของเทือกเขาเพนไนน์ เช่น

North Staffordshire Coalfield ใช้ในการอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบดินเผา สีย้อมผ้า
และอุตสาหกรรมเบาและหนักที่เบอร์มิงแฮม แหล่งเครื่องเคลือบดินเผาที่ใหญ่ที่สุดอยู่ที่เมือง
Stock บนฝั่งแม่น้ำเทรนต์ ได้ดินกาอลิน (Kaolin or China Clay) จากเดวอนและคอร์นวอลล์

– South Staffordshire Coalfield ใช้ในการอุตสาหกรรมผลิตเหล็กและเหล็กกล้า
เครื่องยนต์ ไฟฟ้า โลหะ และวิศวกรรมเครื่องยนต์ เมืองสำคัญในบริเวณนี้ได้แก่ เบอร์มิงแฮม
ดัดเลย์ วอลซอลล์ โวลเวอร์แฮมป์ตัน เวดเนสเบอร์รี่ และบรอมสวิชตะวันตก

– Leicestershire Coalfield ใช้ในกิจการอุตสาหกรรมทอผ้าและยาสูบ ที่น็อตติงแฮม
วิศวกรรมที่เดอรัมบี และหนังสือพิมพ์ที่ไลเชสเตอร์ แหล่งผลิตถ่านหินที่สำคัญคือ เมือง Burton
บนฝั่งแม่น้ำเทรนต์

– Warwickshire Coalfield ใช้ในการอุตสาหกรรมเครื่องยนต์ รถยนต์ และจักรยานยนต์
มีศูนย์กลางอยู่ที่ Coventry (โคเวนทรี) ผลิตรถยนต์มีชื่อเช่น Jaguar Rover, Wolsley & Triumph
สำหรับยี่ห้อออสตินผลิตที่ Birmingham อีกด้วย

4. แหล่งถ่านหินในเวลส์ (The Welsh Coalfields) มี 2 แหล่ง คือ

- บริเวณตอนเหนือแคว้นเวลส์ เขตนี้เป็นแหล่งถ่านหินบริเวณเล็ก ๆ ใช้ในการให้พลังงานความร้อน และส่งไปขายไอร์แลนด์ นอกจากนี้ยังใช้ในการอุตสาหกรรมเหล็ก เคมีภัณฑ์ ทอผ้า และกระดาษ เมืองที่ผลิตได้มากได้แก่ Wrexham, Ruabon & Clirk ฯลฯ

- บริเวณตอนใต้แคว้นเวลส์ เป็นเขตใหญ่มีถ่านหินมากกว่าตอนเหนือและคุณภาพดีที่สุด คือ เป็นพวกแอนทราไซต์ (Anthracite) ทางด้านตะวันตกและ Bituminous ที่ Glamorgan นอกจากนี้จะใช้ในการทำเครื่องจักรไอน้ำ อุตสาหกรรมถลุงเหล็กและเหล็กกล้าแล้ว ยังใช้ส่งเป็นสินค้าออกอีกด้วย

5. แหล่งถ่านหินอื่น ๆ ของสหราชอาณาจักร (Other Coalfields) นอกจากสี่เขตที่กล่าวมาแล้ว มีถ่านหินกระจายอยู่ทั่วไปอีกหลายแห่ง ซึ่งมีปริมาณไม่มากนัก แต่ก็อำนวยคุณประโยชน์แก่ประเทศมิใช่น้อย แหล่งที่สำคัญได้แก่

- บริเวณคัมเบอร์แลนด์ (Cumberland) มีประมาณ 1% ของประเทศที่ผลิตได้ใช้ประโยชน์ในงานเหล็กและต่อเรือ

- บริเวณปาติน (Dean) และบริสตอล (Bristol) ส่วนมากใช้ทำเชื้อเพลิง ลงทุนสูง ถ่านหินนี้นำไปใช้ในเขตลอนดอน โดเวอร์ และเรเตอร์เบอร์รี่

ง. การอุตสาหกรรม

แหล่งอุตสาหกรรมของอังกฤษมักจะตั้งอยู่ในแหล่งถ่านหิน ทั้งนี้เพราะในการถลุงเหล็ก 1 ตัน ต้องใช้ถ่านหินถึง 2 ตัน ดังนั้นโรงงานอุตสาหกรรมจึงมักอยู่ในแหล่งถ่านหินหรือใกล้แหล่งถ่านหิน เพราะทุนค่าใช้จ่ายได้มากกว่า อุตสาหกรรมที่สำคัญได้แก่-

1. อุตสาหกรรมต่อเรือ เมืองที่มีการอุตสาหกรรมต่อเรือนั้นส่วนใหญ่ตั้งอยู่ชายฝั่ง เพราะทุนค่าใช้จ่ายในด้านการขนส่ง และสะดวกในการปล่อยเรือลงน้ำ เมืองศูนย์กลางต่อเรือมี Glasgow ในสกอตแลนด์ นิวคาสเซิล (Newcastle) ที่อยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของอังกฤษ และ Belfast ในไอร์แลนด์เหนือ

2. อุตสาหกรรมเครื่องจักรและยานพาหนะ เนื่องจากประเทศอังกฤษมีแหล่งแร่เหล็กและถ่านหินกระจายอยู่ทั่วไป การอุตสาหกรรมประเภทนี้จึงกระจายตามด้วย เช่น เมืองที่สำคัญและเป็นศูนย์กลางการผลิต คือ เบอร์มิงแฮม (Birmingham) ได้ชื่อว่าเป็นเมืองอุตสาหกรรมเหล็กที่ใหญ่ที่สุดของอังกฤษ เมืองโคเวนทรี (Coventry) เป็นเมืองศูนย์กลางการผลิตรถยนต์เมืองเซฟฟิลด์ (Sheffield) เป็นศูนย์กลางการผลิตของมีคมและเครื่องโลหะต่าง ๆ

3. อุตสาหกรรมทอผ้า ประเทศสหราชอาณาจักรเป็นประเทศแรกที่มีการปฏิวัติอุตสาหกรรมทอผ้าและปัจจุบันก็ยังเป็นผู้นำในการทอผ้า เช่นเคยมีโรงงานทอผ้าฝ้ายในมณฑล

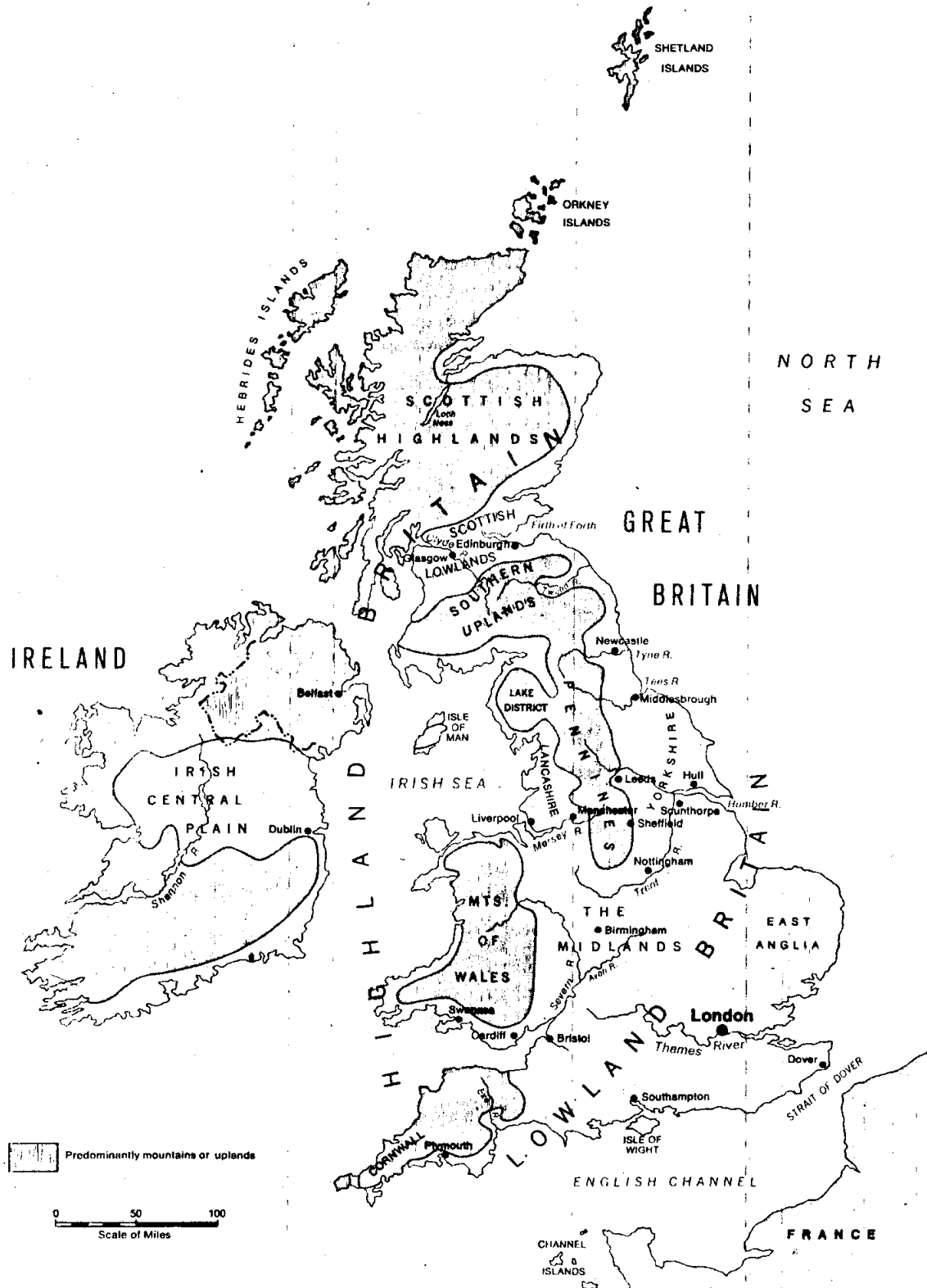
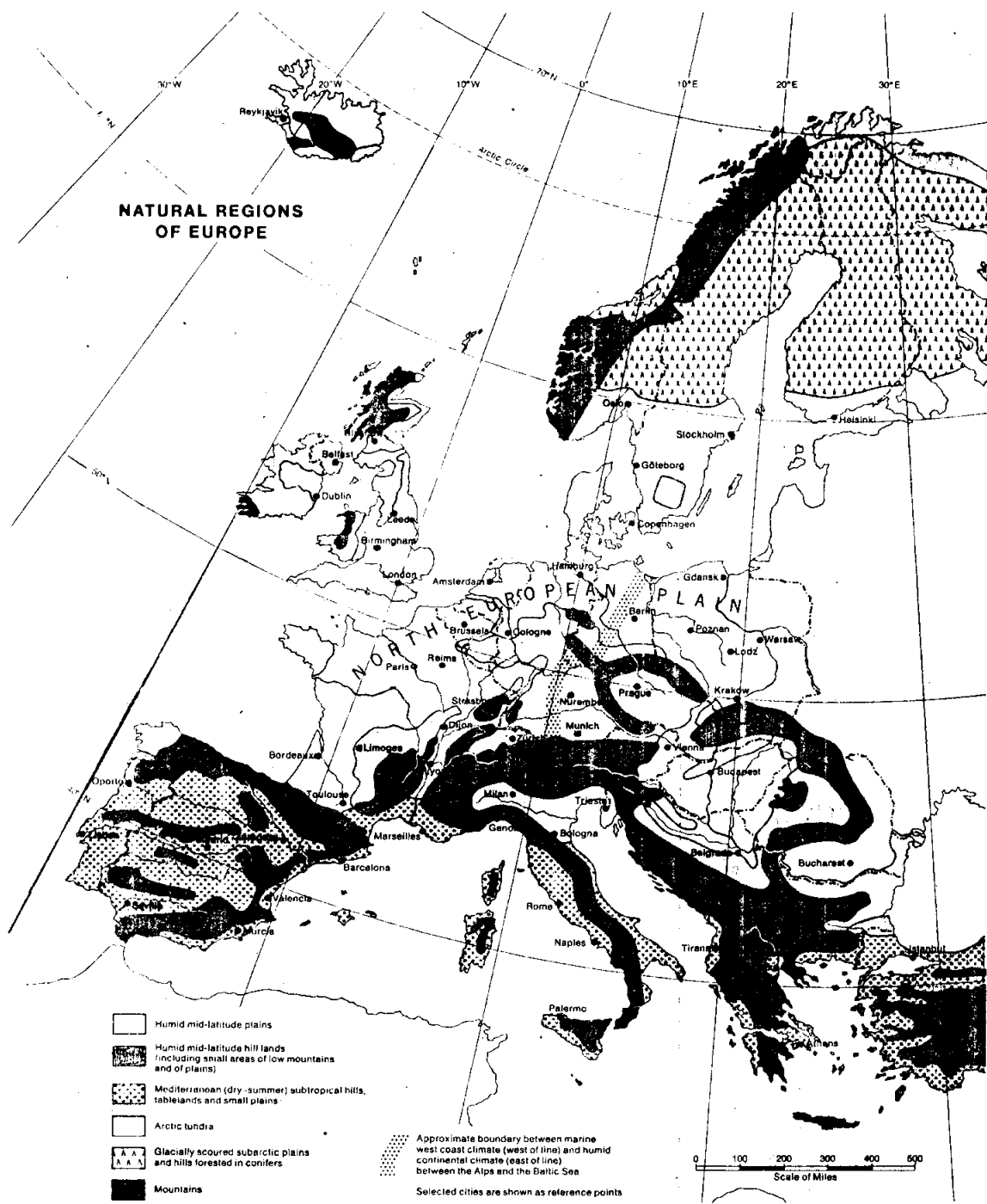

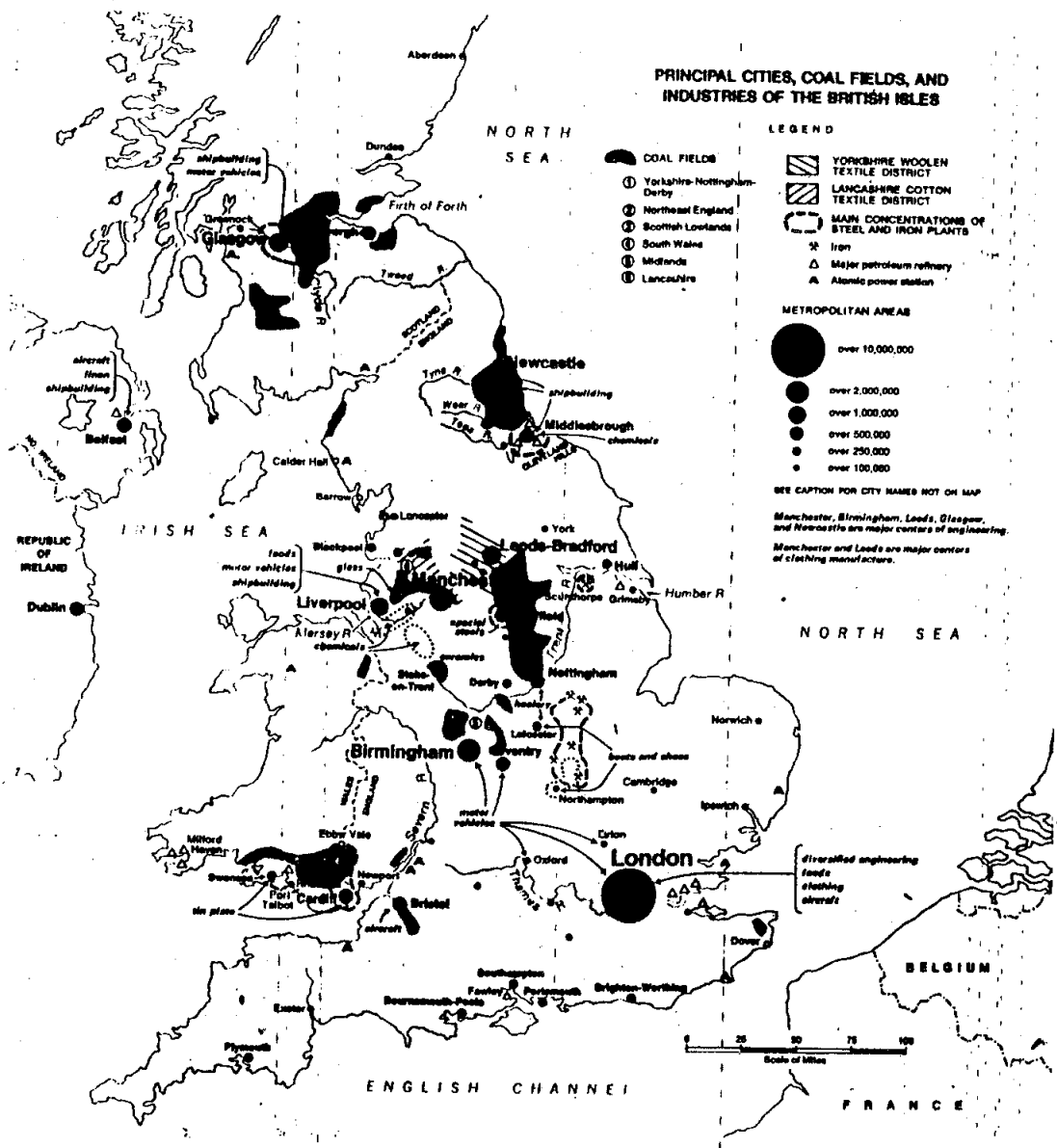
Fig. 6.1: Highland and Lowland Britain. (Based in part on a map by L Dudley Stamp.)

Source: Church, et al., An Advanced Geography of Northern and Western Europe, 1980, p.

รูป 6.2: ภูมิภาคธรรมชาติของทวีปยุโรป

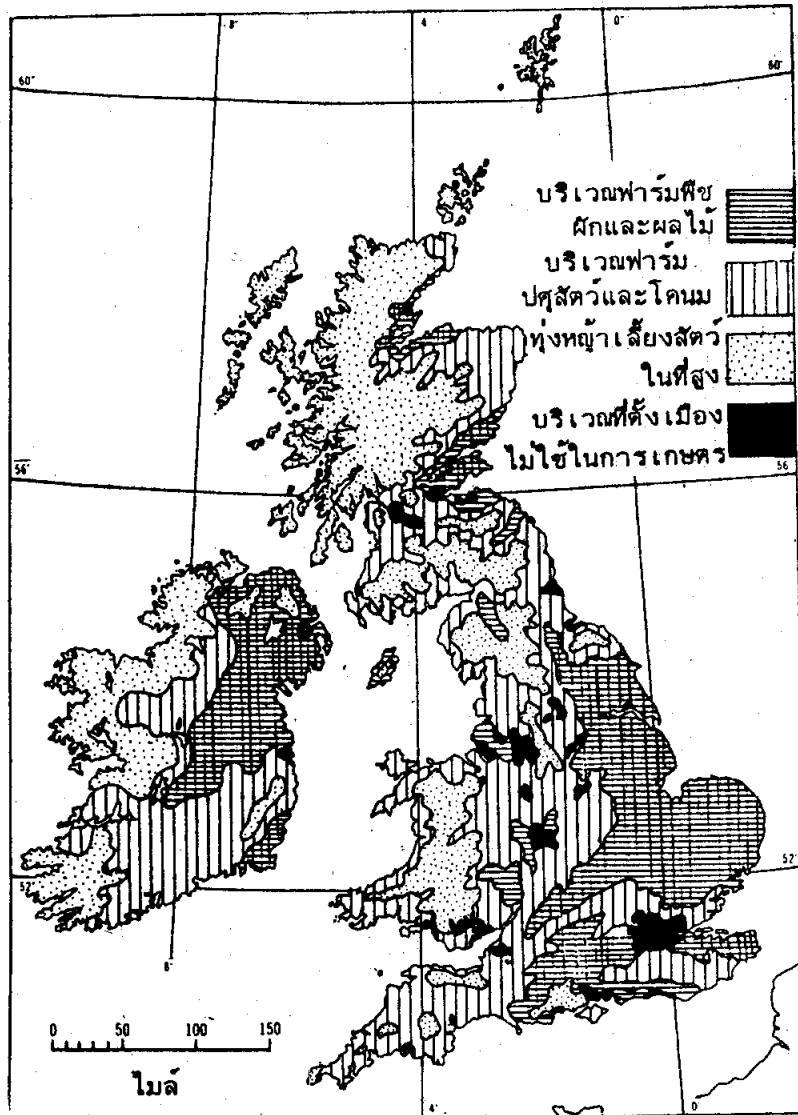
ที่มา: Ibid., p.

Industrial and urban map of the British Isles. Shaded areas mark concentrations of coal mines but do not portray the full extent of known coal deposits. Some of the more important industrial emphases of different cities and areas are indicated by italicized words and arrows. Dotted lines in the vicinity of Manchester and Northampton enclose, respectively, major areas of chemical production and boot-and-shoe production. Each iron-mining symbol (pick and hammer) marks represent of several mines. The canal symbol from the Mersey estuary to Manchester marks the Manchester Ship Canal. Small metropolitan areas shown by symbol but not by name are, in northeastern England, Sunderland (near Newcastle) and Darlington-Auckland (near Middlesbrough), in Yorkshire (north to south), Halifax, Huddersfield, Barnsley, Doncaster, Chesterfield, and Mansfield-Sutton; in Lancashire (northeast to southwest), Burnley-Nelson, Blackburn-Accrington, Preston, Wigan-Leigh, St. Helens, Warrington; in southern England (east to west), Chatham-Rochester-Gillingham (on the Thames estuary), Aldershot-Farnborough, Reading (on the Thames), Swindon, Gloucester (on the Severn). The Middlesbrough metropolitan area, officially "Teesside," includes Stockton and West Hartlepool; metropolitan area Edinburgh includes its seaport, Leith.

รูป 6.3 : แผนที่แสดงแหล่งอุตสาหกรรมและเมืองสำคัญของหมู่เกาะอังกฤษ
ที่มา : Ibid., p.

รูป 6.5 : ลักษณะการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรของหมู่เกาะอังกฤษ
ที่มา : Ibid.

แลงแคเชียร์ (Lancashire) มีเมืองแมนเชสเตอร์ (Manchester) เป็นศูนย์กลาง มีเมืองลีดส์ และ ฮาลิแฟกซ์ในมณฑลยอร์กเชียร์ เป็นศูนย์กลางของการทอผ้าขนสัตว์ มี Dundee ในสก๊อตแลนด์ เป็นศูนย์กลางการทอผ้ากระสอบและเบลฟัสต์เป็นศูนย์กลางในการทอผ้าป่านลินินของไอร์แลนด์เหนือ

2.5 ประชากรและการตั้งถิ่นฐาน

ประมาณ พ.ศ. 692 ชาวโรมันยกทัพเข้ามาปราบชาวอังกฤษได้ชัยชนะ จึงสร้างเมือง Verulamium ขึ้นเป็นเมืองหลวง และเมือง Londinium (London ในปัจจุบัน) เป็นเมืองใหญ่ที่สุด และเป็นศูนย์กลางการค้าขาย ดินแดนของชาวโรมันได้ขยายไปจนจดแคว้นเวลส์ และสก๊อตแลนด์ กรุงลอนดอนตั้งอยู่บนที่ราบลุ่มแม่น้ำเทมส์ ที่ราบนี้แผ่กว้างไปทางทิศตะวันออกจนจดทะเลเหนือ ดินแดนบริเวณนี้นับเป็นย่านใจกลางของสหราชอาณาจักรที่มีความอุดมสมบูรณ์มากในปัจจุบัน

ต่อมาพวกแองโกลแซกซอนและพวกนอร์สแมนได้ขับไล่ พวกโรมันออกไป กษัตริย์แห่งแองโกลแซกซอน จึงสถาปนากรุงลอนดอนเป็นเมืองหลวง กรุงลอนดอนจึงกลายเป็นเมืองที่มีความสำคัญทางการเมือง การเศรษฐกิจและสังคมย่านกรุงลอนดอนและที่ราบลุ่มแม่น้ำเทมส์จึงขยายตัวตั้งแต่นั้นมา ประเทศอังกฤษ (สหราชอาณาจักร) ได้ขยายอาณาเขตจากย่านใจกลาง กล่าวคือราวศตวรรษที่ 10 ชาวอังกฤษได้ขับไล่พวก Danes ออกไปและได้ครอบครองตอนกลางและทางตะวันออกของเกาะ และในศตวรรษที่ 13 อังกฤษได้ครอบครองแคว้นเวลส์ ในระยะปลายของยุคกลาง และได้ผนวกสก๊อตแลนด์ในราวปี พ.ศ. 2146

ปัจจุบันประเทศสหราชอาณาจักร ประชากรโดยประมาณกลางปี พ.ศ. 2530 มีประมาณ 56.8 ล้านคน

3. สรุป

ประเทศสหราชอาณาจักร ประกอบด้วยแคว้น 4 แคว้น คือสก๊อตแลนด์ เวลส์ และแคว้นอังกฤษ ซึ่งตั้งอยู่บนเกาะบริเตนใหญ่ ส่วนแคว้นที่สี่คือไอร์แลนด์เหนือตั้งอยู่บนเกาะไอร์แลนด์

ลักษณะโครงสร้างทางธรณีวิทยา สันนิษฐานว่าหมู่เกาะอังกฤษ โดยเฉพาะเกาะบริเตนใหญ่ เคยเป็นพื้นดินแผ่นเดียวกับทวีปยุโรปมาก่อน ทางเหนือและตะวันตกเฉียงเหนือของเกาะอังกฤษเป็นหินยุคคาลิโดเนียน และบางส่วนอยู่ในยุคเฮอร์ซีนีเนียน ส่วนเกาะไอร์แลนด์อายุทางธรณีวิทยาอยู่ในยุคเดียวกันหมดคือเขตหินเก่ามหายุคพาลีโอโซอิก

ภูมิอากาศของประเทศส่วนใหญ่มีอากาศแบบภาคพื้นสมุทรชายฝั่งตะวันตก ได้รับอิทธิพลของลมประจำตะวันตก และกระแสน้ำอุ่นแอตแลนติกเหนือ ฝนตกชุกทางฝั่งตะวันตกของเกาะบริเตนใหญ่ ทางฝั่งตะวันออกแห้งแล้งอุณหภูมิในฤดูร้อนประมาณ 65° F (18° C)

ประมาณน้ำฝนเพียงพอต่อการเพาะปลูกตลอดปี เพราะอากาศในหมู่เกาะอังกฤษจะมีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

ลักษณะทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ การเกษตรกรรม การประมง การทำเหมืองแร่ และการอุตสาหกรรม

4. กิจกรรมท้ายบท

ตอนที่ 1 จงเอาหมายเลขหน้าคำตอบทางขวามือ มาใส่ท้ายวงเล็บซึ่งเป็นข้อปัญหาทางซ้ายมือ

ปัญหา	คำตอบ
1. ข้าวสาลีปลูกมาก ( )	1. ทะเลเหนือ
2. ฟาร์มโคนมและเนื้อวัว ( )	2. ด้านตะวันออกของเกาะอังกฤษ
3. การประมง	3. เมืองโคเวนทรี
4. อุตสาหกรรมต่อเรือ ( )	4. แอ่งเกลียตะวันออก
5. อุตสาหกรรมเครื่องโลหะ ( )	5. เมืองเซฟฟิลด์
6. อุตสาหกรรมผลิตรถยนต์ ( )	6. เทือกเขาเพนไนน์
7. การทำเหมืองแร่ถ่านหิน ( )	7. ที่ราบสูงสก๊อตแลนด์
8. อุตสาหกรรมทอผ้าฝ้าย ( )	8. เมืองแมนเชสเตอร์
	9. กลาสโกว์ นิวคาสเซิล และเบลฟาสท์
	10. ด้านตะวันตกของเกาะบริเตนใหญ่

ตอนที่ 2 จงอธิบายมาพอเข้าใจ

- ลักษณะภูมิประเทศในข้อย่อยต่อไปนี้แบ่งออกเป็นกี่เขต? อะไรบ้าง?
  - เกาะไอร์แลนด์
  - แคว้นสก๊อตแลนด์
  - แคว้นอังกฤษ
  - เกาะบริเตนใหญ่
- จงอธิบายถึงลักษณะภูมิอากาศ ปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิของหมู่เกาะอังกฤษ โดยแยกออกเป็นภูมิภาคต่างๆ มาพอเข้าใจ
- บรรดาเมืองใหญ่ๆ หลายแห่งได้เจริญเติบโตกลายเป็นเมืองอุตสาหกรรม จงอธิบายถึงปัจจัยต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญมาสัก 5 ประการ และเมื่อเกิดเป็นเมืองอุตสาหกรรมแล้วมีผลดี ผลเสียอย่างไรบ้าง? จงอธิบายและยกตัวอย่างประกอบ
- เพราะเหตุใดประเทศสหราชอาณาจักร จึงต้องมีนโยบายเกี่ยวกับการเกษตรแบบเพิ่มผลผลิต (Intensive farming) จงอธิบายและยกเหตุผลประกอบ
- จงอธิบายความหมายของคำต่อไปนี้
  - Esker; Cirque
  - Midland Valley
  - แอ่งไกล แซกซอน
  - Belfast;
  - Paleozoic
  - North Atlantic Drift